

Nr. 521/C2/1055/III-5/2016

10 mai 2016

Doamnei

judcător dr. Iulia Cristina TARCEA
VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Stimată doamnă președinte,

În referire la adresa dvs. nr. 268 din 14 martie 2016, am onoarea să vă transmit alăturat **punctul de vedere formulat de Ministerul Public** în problema de drept care formează obiectul dosarului nr. 11/2016 al Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii privind: **„competența funcțională a tribunalelor specializate (Argeș, Cluj, Mureș) în soluționarea litigiilor cu profesioniști, altele decât cele la care se referă art. 226 alin. (1) din Legea nr. 71/2011, competență determinată exclusiv de calitatea de profesionist (fost comerciant) a părților procesului civil, în raport și cu prevederile art.228 alin. (2) din Legea nr.71/2011, ținând seama de lipsa unui criteriu legal pentru atribuirea competenței în aceste litigii”**, sesizarea având termen pentru depunerea raportului la data de 20 mai 2016.

Potrivit actului de sesizare reprezentat de recursul în interesul legii declarat de **Colegiul de Conducere al Curții de Apel Pitești**, din analiza jurisprudenței de la nivelul celor trei curți de apel în circumscripția cărora sunt organizate tribunalele specializate (Cluj, Pitești și Târgu Mureș), în materia competenței în cazul litigiilor dintre profesioniști, în considerarea calității acestora, independent de obiectul litigiului, s-a relevat faptul că instanțele nu au un punct de vedere unitar, după cum urmează:

I.1. Într-o primă orientare jurisprudențială, tribunalele specializate soluționează litigiile cu profesioniști, indiferent de obiectul cauzei, fără a se ține seama de criteriile prevăzute în art. 226 alin. (1) din Legea nr. 71/2011.

În acest sens, se consideră că, similar criteriilor de comercialitate din fostul Cod comercial, orice litigiu care are cel puțin o parte profesionist, trebuie soluționat de tribunalul specializat, fie în primă instanță, fie în calea de atac, după caz, față de prevederile art.94 alin. (1) lit.k) raportat la art.95 pct.1 Cod procedură civilă.

Astfel, instanțele specializate, învestite direct cu soluționarea acestei categorii de litigii, au procedat, în general, la constatarea propriei competențe, în aplicarea art. 130 raportat la art. 131 Cod procedură civilă și la soluționarea acestora prin hotărâri definitive.

În cauzele cu profesioniști, tribunalul civil s-a considerat competent numai în soluționarea celor având ca obiect revendicare sau grănițuire, iar în materia analizată a declinat competența în favoarea tribunalelor specializate.

În cadrul acestei orientări jurisprudențiale, pentru justificarea competenței tribunalului specializat, unele instanțe au pornit de la argumentul că, noțiunea

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

de profesionist utilizată în art.3 din Codul civil, definită și în art.8 alin.(1) din Legea nr.71/2011, are în vedere și categoria comercianților, reglementată de fostul Cod comercial.

S-a reținut că, în temeiul art.36 din Legea nr.304/2004, în cadrul tribunalelor funcționează secții sau complete specializate pentru cauze civile, indiferent de obiectul sau de calitatea părților, prin lege fiind înființate și tribunalele specializate, care preiau cauzele de competența tribunalului în domeniile în care funcționează.

Tribunalele comerciale au preluat la înființare cauzele de natură comercială din competența tribunalului civil, potrivit art.37 alin.3 din Legea nr.304/2004.

Conform dispozițiilor Legii nr.71/2011, secțiile comerciale existente la data intrării în vigoare a Codului civil în cadrul tribunalelor și curților de apel, se vor reorganiza ca secții civile sau vor fi unificate cu secțiile existente, prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea colegiului de conducere al instanței.

S-a reținut că în prezent, deși criteriul de delimitare a cauzelor prin raportare la dreptul material și-a pierdut funcționalitatea, niciuna dintre normele Noului Cod civil ori ale Legii nr.71/2011 de punere în aplicare a acestuia, nu interzice separarea litigiilor în care cel puțin una dintre părți are calitatea de profesionist în materia „activităților de producție, comerț sau prestări de servicii” (expresie care, conform art.8 din Legea nr.71/2011, înlocuiește expresiile „acte de comerț”, respectiv „fapte de comerț”) de celelalte litigii care implică profesioniști în alte materii.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Totodată, s-a apreciat că, domeniul de activitate specific tribunalelor specializate rezultă și din reglementarea Legii nr. 71/2011, care, la art. 226 prevede că, prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea colegiului de conducere al instanței, în raport cu numărul cauzelor, se pot înființa, în cadrul secțiilor civile, complete specializate pentru soluționarea anumitor categorii de litigii, în considerarea obiectului sau naturii acestora, precum: a) cererile în materie de insolvență, concordat preventiv și mandat ad hoc; b) cererile în materia societăților comerciale și a altor societăți, cu sau fără personalitate juridică, precum și în materia registrului comerțului; c) cererile care privesc restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenței; d) cererile privind titlurile de valoare și alte instrumente financiare.

S-a argumentat că, rațiunea legiuitorului a fost aceea de a asigura o continuitate cu privire la tipurile de cauze care intră în competența de soluționare a acestor instanțe, iar nu de a le degreva, altfel fiind de neînțeles atât menținerea lor ca instanțe de sine stătătoare, cât și a schemelor de personal ce le-au fost alocate.

Tocmai în aplicarea acestor prevederi, prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.654/21 august 2011, s-a dispus reorganizarea celor trei tribunale comerciale ca instanțe specializate, care au preluat litigiile din competența fostelor tribunale comerciale.

Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii are în vedere expres volumul de activitate în materie comercială al fostelor tribunale comerciale, intenția acestuia fiind dedusă din modalitatea în care a înțeles să justifice soluția

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

în sensul menținerii aceleiași competențe a tribunalelor specializate și după intrarea în vigoare a noului Cod civil.

Volumul de activitate a fost raportat la un anumit tip de cauze, determinând această reorganizare, neputându-se face abstracție de acest raționament în stabilirea competenței tribunalului specializat.

S-a constatat că, deși Consiliul Superior al Magistraturii nu s-a pronunțat expres asupra competenței materiale a tribunalelor specializate, a avut în vedere, în mod neechivoc, volumul de activitate al acestor instanțe, volum care include toate cauzele a căror natură „comercială” era determinată prin aplicarea dispozițiilor art.3, art.4, art.7, art.9 și art.56 din Codicele de comerț, din 1887.

Totodată, nici în Hotărârea nr.654/2011 a Consiliului Superior al Magistraturii nu se prevede limitarea competenței Tribunalului Specializat Argeș la litigiile prevăzute de art.226 alin 1 lit. a)- d) din Legea 71/2011.

S-a argumentat și faptul că, în minuta întocmită în urma dezbaterilor reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerului Justiției și președinților secțiilor specializate din cadrul curților de apel și ai tribunalelor specializate, în cadrul întâlnirii din 22.05.2014, de la Târgu Mureș, s-a discutat dacă sfera de competență a tribunalelor specializate cuprinde doar litigiile între profesioniști în materie economică (foști comercianți) sau cuprinde litigiile generate de activitatea tuturor profesioniștilor. Ca atare, premiza a fost aceea că tribunalul specializat soluționează în continuare litigiile privind profesioniștii foști comercianți, astfel că nu se poate tăgădui competența tribunalului specializat în această materie.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

De asemenea, s-a considerat că un argument suplimentar îl constituie modul în care au fost prevăzute și organizate obiectele cauzelor în sistemul Ecris, deoarece pe lângă litigiile la care se referă art.226 din Legea nr.71/2011, sunt încadrate în categoria litigiilor cu profesioniști, cu detalieri pe fiecare obiect în parte și următoarele: acțiuni în revendicare (cod 4200), acțiuni oblică (cod 4210), acțiuni pauliană (cod 4220), acțiuni posesorie (cod 4230), nulitate act juridic (cod 4520), obligație de a face (cod 4553), obligație de a nu face (cod 4557), pretenții (cod 4620), recunoaștere și executare hotărâre străină (cod 4660), revendicare (cod 4710), reziliere contract (cod 4720), rezoluțiune contract (cod 4730) etc.

S-a mai arătat și că, distincția între profesioniști și neprofesioniști se susține și din prevederile art.94 pct.l lit.k) Cod procedură civilă, care se raportează la ambele noțiuni, justificându-se o competență diferită.

În consecință, s-a apreciat că, intenția legiuitorului nu a fost aceea de a transfera competența de soluționare a acestor cauze în favoarea secțiilor civile ale tribunalelor de drept comun, reorganizarea păstrând în favoarea tribunalelor specializate competența materială în limitele competenței fostelor tribunale comerciale.

Ca atare, s-a reținut că tribunalele specializate trebuie să soluționeze din categoria litigiilor cu profesioniști atât litigiile la care se referă art. 226 alin. 1 din Legea nr.71/2011 cât și celelalte litigii între profesioniști, foști comercianți, indiferent de obiectul acestora (anulare, constatare nulitate, rezoluțiune, reziliere contract, pretenții bănești etc), exceptând cele referitoare la revendicare și grănițuire.

I.2. A doua orientare a practicii judiciare consideră că, față de lipsa unui criteriu legal de distincție între profesioniști și neprofesioniști din perspectiva competenței materiale funcționale a instanțelor judecătorești, nerecunoscând categoria litigiilor cu profesioniști, determinată exclusiv de calitatea acestora, independent de obiectul raportului juridic dedus judecății, *de lege lata*, tribunalele specializate au în competență numai litigiile la care se referă art. 226 alin.(1) din Legea nr.71/2011,.

În argumentarea acestei opinii, s-a reținut că, atunci când singura caracteristică a raportului juridic dedus judecății, invocată pentru a justifica competența tribunalului specializat, este aceea că litigiul se poartă între profesioniști, sau mai mult, între un profesionist și o persoană fizică obișnuită (de drept civil), prin aplicarea ex. art.56 Cod comercial, lipsește din lege o dispoziție care să recunoască asemenea competențe.

Categoria de raporturi juridice în discuție în mai beneficiază de un regim juridic aparte după intrarea în vigoare a noului Cod civil și abrogarea parțială a Codului comercial de la 1887, prin Legea nr.71/2011.

Concepția monistă asupra raporturilor de drept privat care a abandonat diviziunea dreptului privat în drept civil și drept comercial, determină concluzia că de *lege lata*, dreptul comercial apare cel mult ca o subdiviziune a dreptului civil, însă din perspectiva competenței instanțelor judecătorești nu beneficiază de norme speciale.

Totodată, s-a arătat că, într-adevăr, la înființarea tribunalului comercial, în temeiul art.37 din Legea nr.304/2004, competența acestuia a vizat cauzele comerciale determinate potrivit art.3 și art.7 din Codul comercial, respectiv

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

faptele de comerț și comercianții, însă aceste criterii au dispărut odată cu adoptarea concepției moniste a noului Cod civil. Prin art.230 lit.c) din Legea nr.71/2011 a fost abrogat parțial Codul comercial (art.3 și art.7 nefiind printre excepțiile la care se referă textul), iar prin art. 219 pct.l din Legea nr.71/2011 a fost abrogat art.2 pct.l lit.a) din Codul de procedură civilă anterior, care se referea la competență în cauzele comerciale.

Legea nr.71/2011, prin dispozițiile tranzitorii, necesare față de decalajul intrării în vigoare a celor două coduri, a pus de acord noua opțiune a legiuitorului cu regulile de competență existente, iar noul Cod de procedură civilă, față de noul Cod civil, nu s-a mai referit la materia comercială și nu a reglementat expres nici competența în materia litigiilor cu profesioniști.

Ca atare, dispariția unui criteriu de drept substanțial a atras după sine și abrogarea normei de competență aferentă.

Într-adevăr, față de modul de reglementare a art. 226 din Legea nr. 71/2011, nu este exclusă *de lege ferenda* prevederea criteriului calității de profesionist a părții pentru a deferi litigiile vizându-i pe aceștia tribunalelor specializate, însă *de lege lata*, atare criteriu lipsește și el nu se poate deduce din dispozițiile în vigoare.

S-a argumentat și faptul că art.223 din Legea nr.71/2011 are în vedere numai menținerea competenței instanțelor legal investite la data intrării în vigoare a Noului Cod civil, iar nu a celor care urmau să fie sesizate după acest moment, potrivit legii. De aceea, textul arată că, procesele și cererile în materie civilă sau comercială *în curs de soluționare la data intrării în vigoare a Codului civil* se soluționează de către instanțele legal investite, în conformitate cu dispozițiile

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

legale, materiale și procedurale în vigoare la data când acestea au fost pornite.

Același text prevede posibilitatea derogării de la această regulă prin *prevedere expresă* în cadrul Legii nr.71/2011, ceea ce nu este cazul în speță.

Potrivit art.225 alin.3 din Legea nr.71/2011 cauzele civile și comerciale aflate în curs de judecată la data intrării în vigoare a Codului civil vor continua să fie soluționate de aceleași complete de judecată, cu respectarea principiului continuității, însă în caz de trimitere spre rejudecare, cauza se repartizează conform normelor de organizare judiciară *în vigoare la data înregistrării cauzei la instanța de trimitere.*

Aceeași soluție trebuie urmată și pentru cauzele noi, înregistrate după intrarea în vigoare a Noului Cod civil, deoarece art.226 din Legea nr.71/2011 se referă la complete specializate pentru soluționarea anumitor categorii de litigii, în considerarea obiectului sau naturii acestora, fără a enumera printre acestea *litigiile cu profesioniști*, indiferent de obiectul lor, referindu-se exclusiv la: cererile în materie de insolvență, concordat preventiv și mandat ad hoc; cererile în materia societăților comerciale și a altor societăți, cu sau fără personalitate juridică, precum și în materia registrului comerțului; cererile care privesc restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenței; cererile privind titlurile de valoare și alte instrumente financiare.

Totodată, art.227 din Legea nr.71/2011 arăta că după intrarea în vigoare a Codului civil, competența de judecată revine tribunalelor specializate sau, după caz, secțiilor civile ale tribunalelor, reorganizate potrivit art.228, respectiv secțiilor civile reorganizate conform art.225, dacă legea specială prevede că

anumite cauze sunt de competența tribunalelor comerciale ori, după caz, de competența secțiilor comerciale ale tribunalelor sau curților de apel.

Ca atare, Legea nr.71/2011 impune existența unei prevederi într-o lege specială pentru ca litigiile din competența fostelor secții comerciale să aparțină acestora.

Nu se poate reține că legea a urmărit menținerea aceleiași sferă de competență pentru tribunalele specializate, de vreme ce, în art.226 din Legea nr.71/2011, când se stabilesc criteriile pe care le va avea în vedere Consiliul Superior al Magistraturii la stabilirea cauzelor de competența acestora, nu se face referire și la litigiile cu profesioniști, indiferent de obiect, în raport numai de calitatea părților, iar pe de altă parte, chiar Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.654/2011 nu se referă la acestea în mod expres.

De altfel, nici nu ar fi posibilă menționarea acestor litigii în competența tribunalelor specializate, de vreme ce criteriul comercialității litigiului nu mai este prevăzut de lege, toate litigiile cu profesioniști fiind *lato sensu*, litigii civile, acolo unde legea a urmărit să stabilească o competență aparte trebuind să o prevadă expres.

Un alt argument în susținerea inexistenței, *de lege lata*, a acestui criteriu al calității de profesionist este dat de faptul că s-a resimțit nevoia adoptării unui act normativ care să prevadă expres ce litigii intră în competența tribunalelor specializate, fiind elaborat proiectul de act normativ, care a fost prezentat la întâlnirea reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii și ai Ministerului Justiție cu președinților secțiilor specializate din cadrul curților de apel și ai tribunalelor specializate (Târgu-Mureș 22 mai 2014). Pe lângă cererile

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

prevăzute expres în art.226 din Legea nr.71/2011, au fost menționate: materia asigurărilor, incidentele privind arbitrajul, cererile privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și arbitrale străine, cererile care au ca obiect nulitatea, anularea, încheierea, executarea, rezoluțiunea sau rezilierea contractelor în care cel puțin una dintre părți are calitatea de profesionist în materie economică.

Faptul că la adoptarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 654/2011 a fost avută în vedere încărcătura jurisdicțională a celor trei foste tribunale comerciale, care a impus reorganizarea lor ca tribunale specializate, iar nu ca simple secții civile în cadrul tribunalelor, nu determină automat concluzia menținerii competenței în litigiile analizate, de vreme ce legea nu conferă un asemenea criteriu. Odată cu reorganizarea celor trei tribunale comerciale, nici nu ar fi fost posibilă reducerea competenței acestora, Consiliul raportându-se la volumul de activitate înregistrat *la data intrării în vigoare a Noului Cod civil*, în condițiile în care cauzele aflate deja pe rol rămâneau în competența acestor instanțe, potrivit art.223 din Legea nr.71/2011.

Pe de altă parte, se arată că, modul de evidențiere a obiectelor cauzelor în sistemul ECRIS nu poate fi invocat cu valoare de izvor de drept, ci, dimpotrivă, acesta trebuie să fie în concordanță cu dispozițiile normative în vigoare, includerea în această categorie a tuturor fostelor raporturi juridice dintre comercianți nefiind realizată în acord cu modificările aduse de noul Cod civil și de legea sa de punere în aplicare.

Litigiile civile în discuție nu se pot încadra nici în cele din „materia societăților”, care au o sferă determinată de prevederile aplicabile în materie de

societate și care de altfel, la nivelul obiectelor din sistemul ECRIS sunt văzute distinct în categoria generică a litigiilor cu profesioniști .

*

Apreciez ca fiind în litera și spiritul legii opinia conform căreia, tribunalele specializate au în competență doar litigii precum cele la care se referă dispozițiile art. 226 alin.(1) din Legea nr.71/2011, respectiv cele enumerate în această normă legală și cele cu privire la care, legile speciale stabilesc că sunt de competența fostelor tribunale comerciale ori, după caz, de competența fostelor secții comerciale ale tribunalelor sau curților de apel, deci nu toate litigiile cu profesioniști, indiferent de obiectul cauzei, având în vedere următoarele considerente:

§1. Argumente desprinse din perspectiva diacronică:

În susținerea opiniei noastre invocăm, în primul rând, argumente rezultate din analiza evoluției în timp a reglementărilor în materie, reglementări care nu marchează doar modificarea unor norme de competență în soluționarea litigiilor comerciale, ci sugerează o veritabilă schimbare de filosofie a legii în ceea ce privește dreptul comercial.

§1.1. Astfel, începând cu data de 1 octombrie 2011, prin **Legea nr. 287/2009**,¹ a intrat în vigoare **noul Cod civil**, prin care se consacră unificarea dreptului civil și a dreptului comercial în cadrul aceluiași cod.

În concretizarea acestei concepții, art. 2 din Noul Cod civil („*Obiectul și conținutul Codului civil*”) prevede în alin. (1), că dispozițiile codului

¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 24 iulie 2009 și republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 15 iulie 2011;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

„reglementează raporturile patrimoniale și cele nepatrimoniale dintre persoane, ca subiecte de drept civil”, iar în alin. (2) statuează că acest cod este alcătuit dintr-un „ansamblu de reguli care constituie dreptul comun pentru toate domeniile la care se referă litera sau spiritul dispozițiilor sale”.

Pentru a elimina orice dubiu cu privire la integrarea raporturilor juridice comerciale în corpul său, în aplicarea concepției moniste, în alin. (1) al art. 3, sub titlul *„Aplicarea generală a Codului civil”*, se prevede că ***„dispozițiile codului se aplică și raporturilor dintre profesioniști, precum și raporturilor dintre aceștia și orice alte subiecte de drept civil.”***

Textul a dorit să afirme, pe de o parte, aplicarea prevederilor Codului și în cazul profesioniștilor/comercianților când aceștia acționează în această calitate, iar pe de altă parte, că ele se aplică în mod egal profesioniștilor/comercianților și altor subiecte de drept, care nu au această calitate. De fapt, textul afirmă renunțarea la concepția concretizată în prevederile art. 56 Codul comercial, potrivit căroră, dacă un act este comercial numai pentru una dintre părți, toți contractanții sunt supuși, în ceea ce privește acest act, legii comerciale.²

În concepția Noului Cod civil, *profesionist* este acela care exploatează o întreprindere [art. 3 alin. (2)], iar prin *exploatarea unei întreprinderi* se înțelege, conform art. 3 alin. (3) din cod, *„exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ.”*

---

² Concepția monistă a Noului Cod civil, dr. Gheorghe Buta, Conferința „Noul Cod civil”, Craiova, 22 octombrie 2011;

Noul Cod civil a realizat astfel, schimbarea sistemului de reglementare a dreptului comercial: **sistemul autonomiei dreptului comercial a fost înlocuit cu sistemul unității dreptului privat**, iar noul sistem de reglementare a dreptului comercial este fundamentat pe conceptele de profesionist și întreprindere.

Definiția dată însă, de Noul Cod civil exploatării unei întreprinderi și, totodată, întreprinderii este o definiție generală, fără distincție, în funcție de obiectul activității, economice sau non-economice.

Prin urmare, observăm că se afirmă aplicarea generală a prevederilor codului asupra tuturor subiectelor de drept civil, persoane fizice sau juridice și profesioniști/comercianți sau neprofesioniști (nonprofesioniști)/necomercianți și caracterul de drept comun pentru toate domeniile la care se referă.

Cu toate acestea, în doctrină³ s-a afirmat că, acest cod nu constituie dreptul comun pentru întreaga materie comercială, așa cum se arată în expunerea de motive, ci doar pentru acele domenii ale materiei comerciale la care se referă litera sau spiritul dispozițiilor sale. Aceasta, întrucât, sunt numeroase domenii aparținând materiei comerciale care rămân în continuare în afara reglementării noului Cod civil: dreptul societăților comerciale, dreptul insolvenței, dreptul bancar, dreptul transporturilor, dreptul cambial, etc.

§1.2. Ulterior intrării în vigoare a noului Cod civil, caracterul monist al acestuia s-a conturat mult mai bine, pe de o parte, prin modificările/completările aduse Codului prin **Legea nr. 71/2011 de punere în aplicare a Legii nr. 287/2009**

³ St. Cârpenaru, *Dreptul comercial în condițiile noului Cod civil*, în "Curierul judiciar" nr. 10/2010, p. 543 - 546; Gh. Buta, *Noul Cod civil și unitatea dreptului privat*, în "Noul Cod civil. Comentarii" (coordonator M. Uliescu), ediția a doua, Editura Universul Juridic, București, 2011, p. 16 - 39; S. Angheni, *Dreptul comercial - între dualism și monism*, *ibidem*, p. 40 - 57; A Tudor, P. Rosenberg, O. Rădulescu, *Dreptul comercial trebuie să rămână o disciplină autonomă și după intrarea în vigoare a noului Cod civil*, în "Revista de drept comercial" nr. 7 - 8/2011, p. 173 - 179;

privind Codul civil⁴, urmată de republicarea acestuia, iar, pe de altă parte, prin succesiva adoptare și intrarea în vigoare a altor acte normative (fie anterior, fie ulterior datei de 1 octombrie 2011, data intrării în vigoare a Noului Cod civil).

Astfel, prin art. 230 lit. c) din Legea nr. 71/2011 se prevede că: *„La data intrării în vigoare a Codului civil se abrogă: (...) c) Codicele de comerț din 1887, publicat în Monitorul Oficial nr. 31 din 10 mai 1887, cu excepția dispozițiilor art. 46 - 55, 57, 58 și 907 - 935, aplicabile în continuare în raporturile dintre profesioniști, care se abrogă la data intrării în vigoare a Legii nr. 134/2010, a cărții a II-a „Despre comerțul maritim și despre navigație”, precum și a dispozițiilor art. 948, 953, art. 954 alin. (1) și art. 955, care se abrogă la data intrării în vigoare a Codului maritim.”*

Totodată, în art. 6 din Legea nr. 71/2011, astfel cum a fost reformulat prin art. III, pct. 1 din Legea nr. 60/2012 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2011 pentru reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil⁵, se precizează că, în toate actele normative aplicabile la data intrării în vigoare a Codului civil referirile la *comercianți* se consideră, cu unele excepții, a fi făcute la persoanele fizice/juridice supuse înregistrării în registrul comerțului, conform Legii nr. 26/1990, republicată⁶, cu modificările și completările ulterioare, iar art. 213 menționează că, începând cu aceeași data a intrării în vigoare a Codului civil, *„termenii și expresiile din legislația civilă și comercială în vigoare se înlocuiesc cu termenii și expresiile corespondente din Codul civil.”*

⁴ Publicată în "Monitorul Oficial al României", Partea I, nr. 409 din 10 iunie 2011, succesiv modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2011 ("Monitorul Oficial al României", Partea I, nr. 696 din 30 septembrie 2011) și Legea nr. 60/2012 ("Monitorul Oficial al României", Partea I, nr. 255 din 17 aprilie 2012);

⁵ Publicată în "Monitorul Oficial al României", Partea I, nr. 255 din 17 aprilie 2012;

⁶ Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului s-a republicat s-a efectuat în "Monitorul Oficial al României", Partea I, nr. 40 din 04 februarie 1998;

În același sens, prin art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2011 pentru reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil⁷ se statornicește că, la data intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, respectiv 1 octombrie 2011, „sintagma «contract comercial» sau «contracte comerciale» se înlocuiește cu sintagma «contract civil» sau, după caz, «contracte civile», iar sintagma «contracte sau acte de comerț», cu termenul «contracte».”

În doctrină⁸ s-a arătat că, opțiunea pentru concepția monistă de reglementare a raporturilor de drept privat se detașează ca premisă esențială atât a Codului, cât și a Legii pentru punerea sa în aplicare. Astfel, s-a apreciat că, unitatea de aplicare a Codului este condiționată de capacitatea acestei legi de a pune în aplicare și de a asigura reflectarea principiului monismului în ansamblul normelor în materie civilă și comercială.

Obiectul și conținutul Legii nr. 71/2011 vizează, în principal, integrarea Codului în sistemul legislației prin înlăturarea paralelismului și a eventualei stări de contradictorialitate dintre Cod și legislația coexistentă acestuia iar, totodată, prin soluționarea conflictelor de legi în timp generate de intrarea în vigoare a Codului, ca lege nouă care succede legii vechi.

Astfel, potrivit art. 223 din acest act normativ, „dacă prin prezenta lege nu se prevede altfel, procesele și cererile în materie civilă sau comercială în curs de soluționare la data intrării în vigoare a Codului civil se soluționează de către instanțele legal investite, în conformitate cu dispozițiile legale, materiale și procedurale în vigoare la

⁷ Publicată în "Monitorul Oficial al României", Partea I, nr. 696 din 30 septembrie 2011;

⁸ Pavel Perju, *Considerații referitoare la Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a noului Cod civil*, Dreptul nr. 11/2011, pag. 11 – 18;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

data când acestea au fost pornite", iar art. 224 alin.(3) arată că, „cauzele civile și comerciale aflate în curs de judecată la data intrării în vigoare a Codului civil vor continua să fie soluționate de aceleași complete de judecată, cu respectarea principiului continuității. În caz de trimitere spre rejudecare, cauza va fi repartizată conform normelor de organizare judiciară în vigoare la data înregistrării cauzei la instanța de trimitere. ”

În același context, art. 224 alin. (1) din același act normativ prevede că, „până la intrarea în vigoare a Codului civil, Secția civilă și de proprietate intelectuală și Secția comercială ale Înaltei Curți de Casație și Justiție se reorganizează ca Secția I civilă și Secția a II-a civilă”, iar art. 225 alin.(1) precizează că, „secțiile comerciale existente la data intrării în vigoare a Codului civil în cadrul tribunalelor și curților de apel se vor reorganiza ca secții civile ori, după caz, vor fi unificate cu secțiile civile existente, prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea colegiului de conducere al instanței. ”

Totodată, conform art. 227 din legea de punere în aplicare a noului Cod civil, „ dacă legea specială prevede că anumite cauze sunt de competența tribunalelor comerciale ori, după caz, de competența secțiilor comerciale ale tribunalelor sau curților de apel, după intrarea în vigoare a Codului civil, competența de judecată revine tribunalelor specializate sau, după caz, secțiilor civile ale tribunalelor, reorganizate potrivit art. 228, respectiv secțiilor civile reorganizate conform art. 225”.

Potrivit dispozițiilor art. 228 din același act normativ, „până la data intrării în vigoare a Codului civil, tribunalele comerciale Argeș, Cluj și Mureș se reorganizează ca tribunale specializate sau, după caz, ca secții civile în cadrul tribunalelor Argeș, Cluj și Mureș, în condițiile art. 226 ”, iar „la stabilirea cauzelor de competența tribunalelor

specializate sau, după caz, a secțiilor civile reorganizate potrivit alin. (1) se va ține seama de numărul și natura cauzelor, de specializarea judecătorilor, de necesitatea valorificării experienței profesionale a acestora, precum și de volumul de activitate al instanței. ”

Doctrina în materie⁹ a apreciat că, din ansamblul prevederilor art. 225-228 din Legea nr. 71/2011 rezultă că legiuitorul nu a voit să mențină secții civile „specializate”, cu o competență distinctă în ceea ce privește cauzele cu profesioniști ci dimpotrivă, fostele secții comerciale au fost reorganizate ca secții *civile*, existând totodată opțiunea unificării lor cu secțiile civile existente [art. 225 alin. (1) din Legea nr. 71/2011].

§1.3. Schimbarea radicală a concepției vechiului Cod, exprimată de ideea dualității civil-comercial prin asimilarea principiului monismului în ansamblul normelor de drept civil și comercial, a impus totodată, și adoptarea, prin Legea de aplicare, a unor modificări ale **Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară**.¹⁰

Astfel, urmare modificărilor aduse acestui act normativ, prin art. 215 și art. 224 - 229 din Legea nr. 71/2011, coroborate cu art. 51 din Legea nr. 76/2012, la Înalta Curte de Casație și Justiție funcționează, alături de Secția penală și cea de contencios administrativ și fiscal, Secția I civilă și Secția a II-a civilă - în locul secției civile și de proprietate intelectuală și secției comerciale [art. 19 alin.(2) din Legea nr.304/2004].

⁹ Gheorghe- Liviu Zidaru- *Competența instanțelor judecătorești în dreptul procesual civil român și german*; Biblioteca de drept privat-Tomul 28; Universul Juridic București 2015, pag.352;

¹⁰ Republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 13 septembrie 2005;

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Totodată, la curțile de apel și tribunale s-au suprimat secțiile comerciale, rămânând doar secția/secțiile civilă/civile, iar la oricare dintre tribunale și curți de apel, după caz, ființează secții/complete specializate pentru cauze privind societăți (Legea nr. 31/1990), registrul comerțului (Legea nr. 26/1990), insolvența, concurență neloială și pentru alte materii, precum și complete specializate pentru cauze maritime și fluviale (la Tribunalele Constanța și Galați și la Curțile de Apel Constanța și Galați).

În acest sens, art. 35 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, prevede că, „ în cadrul **curților de apel** funcționează secții sau, după caz, complete specializate pentru **cauze civile, indiferent de obiectul lor sau de calitatea părților**, cauze penale, cauze cu minori și de familie, cauze de contencios administrativ și fiscal, cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, societăți, registrul comerțului, insolvență, concurență neloială sau pentru alte materii, precum și, în raport cu natura și numărul cauzelor, complete specializate pentru cauze maritime și fluviale”, iar art.36 alin. (3) din același act normativ statuează că, „în cadrul **tribunalelor** funcționează secții sau, după caz, complete specializate pentru **cauze civile, indiferent de obiectul lor sau de calitatea părților**, cauze penale, cauze cu minori și de familie, cauze de contencios administrativ și fiscal, cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, societăți, registrul comerțului, insolvență, concurență neloială sau pentru alte materii, precum și, în raport cu natura și numărul cauzelor, complete specializate pentru cauze maritime și fluviale. ”

§1.4. Totodată, pornind de la dispozițiile art. 225 alin. (1) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, conform căroră, secțiile comerciale existente la data intrării în vigoare a Codului

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

civil în cadrul tribunalelor și curților de apel se vor reorganiza ca secții civile ori, după caz, vor fi unificate cu secțiile civile existente, prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea colegiului de conducere al instanței, în această evoluție legislativă trebuie menționată și **Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii – Secția pentru judecători nr. 654 din 21 august 2011.**

Prin această hotărâre, dată în aplicarea prevederilor legale evocate, s-a dispus reorganizarea, începând cu data de 1 octombrie 2011 (data intrării în vigoare a noului Cod civil), a tribunalelor comerciale Argeș, Cluj și Mureș ca tribunale specializate; reorganizarea, începând cu aceeași dată, a secțiilor comerciale/mixte cu atribuții în materie comercială, de la nivelul anumitor curți de apel și tribunale, în secții civile; reorganizarea, începând cu data de 1 octombrie 2011, a Secției comerciale de la Curtea de Apel Iași, prin unificarea cu Secția civilă și pentru cauze cu minori și de familie, sub denumirea de *Secția civilă*; reorganizarea, începând tot cu aceeași dată de 1 octombrie 2011, a Secției comerciale de la Tribunalul Arad, prin unificarea cu Secția civilă; reorganizarea, prin divizare, începând cu data de 1 octombrie 2011, a Secției comerciale și de contencios administrativ de la Tribunalul Constanța, în Secția a II-a civilă și în Secția de contencios administrativ și fiscal; reorganizarea, prin divizare, începând cu aceeași dată, a Secției comerciale, maritimă, fluvială și de contencios administrativ de la Tribunalul Constanța, în Secția a II-a civilă și în Secția de contencios administrativ și fiscal; reorganizarea, începând cu data de 1 octombrie 2011, a Secției comerciale și de contencios administrativ de la Tribunalul Bacău și Suceava, ca Secție de contencios administrativ și fiscal și reorganizarea în mod corespunzător a Secției civile, prin preluarea cauzelor

comerciale; revocarea Hotărârii nr.191/2011 a Secției pentru judecători prin care s-a hotărât divizarea Secției comerciale și de contencios administrativ și fiscal de la Tribunalul Timiș și reorganizarea, începând cu data de 1 octombrie 2011, a acestei secții mixte prin divizare în Secția a II-a civilă și în Secția de contencios administrativ și fiscal; redenumirea, începând cu data de 1 octombrie 2011, a secțiilor civile/mixte cu atribuții în materie civilă la instanțele la care, în prezent, există o singură secție civilă/civilă mixtă în Secția I civilă.¹¹

§1.5. Noul Cod de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 134 din 1 iulie 2010,¹² vine să desăvârșească concepția monistă consacrată de noul Cod civil, înlăturând normele de competență și de procedură cu caracter derogatoriu cu privire la ceea ce, sub imperiul Codului de comerț din 1881, constituia un litigiu

¹¹În doctrină (Gheorghe-Liviu Zidaru *Competența instanțelor judecătorești în dreptul procesual civil român și german*; Biblioteca de drept privat-Tomul 28; Universul Juridic București 2015, pag.352), se consideră că, „singura interpretare care corespunde normelor constituționale și legale în vigoare este că nu suntem în prezența unor norme de competență, ci a unor simple norme de organizare judiciară, menite să asigure o organizare flexibilă a activității fiecărei instanțe, în concordanță cu situația specifică a acesteia și cu necesitatea valorificării unei experiențe profesionale acumulate de judecători prin soluționarea fostelor litigii comerciale. Acest scop rezultă cu evidență din cuprinsul art. 226 alin. (2) din Legea nr. 71/2011, conform căruia, „la înființarea completelor specializate potrivit alin. (1) se va ține seama de următoarele criterii:a) asigurarea unui volum de activitate echilibrat între judecătorii secției;b) specializarea judecătorilor și necesitatea valorificării experienței profesionale a acestora;c) respectarea principiului repartizării aleatorii. ”

Prin urmare, dacă s-ar interpreta că regulile instituite de prevederile art. 226 din Legea nr. 71/2011 ar fi veritabile norme de competență (fie și raportate la secția ori, după caz, la completul specializat, iar nu la instanță, în ansamblul său), s-ar încălca dispozițiile art. 126 alin. (2) Constituție, conform cărora competența instanțelor judecătorești poate fi stabilită **numai prin lege**, nicidecum prin hotărâri ale Consiliului Superior al Magistraturii ori prin acte interne ale colegiului de conducere al instanței. Nu s-ar putea susține că aceste acte doar concretizează reguli de competență instituite de lege, câtă vreme legea lasă la latitudinea colegiilor de conducere ale instanțelor și al Consiliului Superior al Magistraturii dacă aceste complete vor fi sau nu înființate și, în caz afirmativ, care sunt cauzele judecate de aceste complete, cauze care pot fi diferite de la o instanță la alta. Or, sintagma „**numai prin lege**” impune, cel puțin, ca printr-un act normativ cu putere de lege să fie stabilite reguli suficient de precise și complete încât să permită **ele însele** determinarea instanței competente, fără a fi necesară completarea cu acte având o forță juridică inferioară legii.

Pe de altă parte, dacă s-ar admite soluția cu care nu suntem de acord, s-ar încălca într-o manieră inadmisibilă cerința egalității cetățenilor în fața legii și, în mod specific, în fața instanțelor judecătorești, câtă vreme aceste presupuse reguli de „**competență**” nu sunt uniforme, ci, dimpotrivă, ele diferă de la o instanță la alta, și nu sunt accesibile și previzibile, întrucât hotărârile care le-au instituit nu au fost aduse în mod sistematic aduse la cunoștința publicului, pentru ca justițiabilii să le cunoască și să le poată respecta ori, dacă este cazul, invoca.”

¹² Publicată în "Monitorul Oficial al României", Partea I, nr. 485 din 15 iulie 2010 și republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 10 aprilie 2015;

comercial, astfel încât, sub imperiul acestui act normativ nu mai există reguli derogatorii de competență și de procedură pentru aceste categorii de litigii.

În acest sens, art. 94 pct.1 lit.k) din Noul Cod de procedură civilă statuează că, judecătorii judecă, în primă instanță, „*orice alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 200.000 lei inclusiv, indiferent de calitatea părților, profesioniști sau neprofesioniști*”, iar art. 95 pct.1 din același cod prevede că, „*tribunalele judecă, în primă instanță, toate cererile care nu sunt date prin lege în competența altor instanțe.*”

În doctrină¹³ s-a arătat că, deși înaintea intrării în vigoare a noului Cod civil a fost dezbătută varianta instituirii unei reguli speciale de competență pentru litigiile dintre profesioniști (iar nu dintre un profesionist și un neprofesionist), decurgând din actele și faptele încheiate, respectiv săvârșite în exercițiul activității lor profesionale, legiuitorul a repudiat în cele din urmă această soluție și a optat pentru *unificarea regulilor de competență*, ceea ce a impus, așa cum am arătat, transformarea secțiilor comerciale în secții civile, conform textelor corespunzătoare ce se regăsesc în cuprinsul Legii nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a noului Cod civil, dată fiind intrarea în vigoare decalată temporar a celor două coduri.

Prin urmare, noul Cod de procedură civilă, desăvârșind concepția monistă consacrată de către noul Cod civil, prin unificarea dispozițiilor legii civile cu cele ale legii comerciale, unifică la rândul lui, dispozițiile legale care reglementează normele de competență materială a instanțelor judecătorești, eliminând astfel

¹³ Gheorghe - Liviu Zidaru, *Competența instanțelor judecătorești în dreptul procesual civil român și german*; Biblioteca de drept privat-Tomul 28; Universul Juridic București 2015, pag.352;

reglementarea diferențiată a normelor de competență în materie civilă și în materie comercială.

Textul art. 94 pct.1 lit.k) din Noul Cod de procedură civilă înlătură fără echivoc, opinia conform căreia, toate litigiile cu profesioniști, indiferent de obiectul cauzei, trebuie soluționate de tribunalele specializate, fără a se ține seama de criteriile prevăzute în art. 226 alin. (1) din Legea nr. 71/2011.

În caz contrar, prevederile art.94 alin. (1) lit.k) din Noul Cod procedură civilă ar rămâne fără aplicabilitate în materia litigiilor cu profesioniști.

Or, sinteza evoluției legislative în materie exprimă tocmai contrariul, având în vedere că noul Cod de procedură civilă vine să desăvârșească procesul de unificare a dispozițiilor legale privitoare la competența materială a instanțelor judecătorești în materie civilă și comercială.

Așa cum am arătat, acest proces a început după intrarea în vigoare a Legii nr. 71/2011, act normativ prin care s-au abrogat dispozițiile vechiului Cod de procedură civilă ce reglementau competența materială a instanțelor în materie comercială, reorganizându-se totodată, secțiile comerciale existente la data intrării în vigoare a noului Cod civil în cadrul tribunalelor și curților de apel în secții civile și s-a finalizat prin intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă.

Prin urmare, Legea nr.71/2011, prin dispozițiile tranzitorii, necesare față de decalajul intrării în vigoare a celor două coduri, a pus de acord noua opțiune a legiuitorului cu regulile de competență existente, iar noul Cod de procedură civilă, față de noul Cod civil, nu s-a mai referit la materia comercială, ci a

reglementat într-o manieră generală competența în materia litigiilor cu profesioniști.

§2. Argumente circumscrise noțiunii de profesionist în concepția monistă a Noului Cod civil.

Așa cum am arătat mai sus (supra §1.1.), potrivit art. 3 alin. (1) din Codul civil, dispozițiile acestuia se aplică și raporturilor dintre profesioniști, ca și raporturilor dintre aceștia și orice alte subiecte de drept civil, profesioniști fiind cei care "exploatează o întreprindere", deci cei care exercită o activitate organizată ce constă în producerea, administrarea, înstrăinarea de bunuri sau prestarea de servicii indiferent dacă o atare activitate are ori nu scop lucrativ [alin. (3) al art. 3].

Dezvoltând această normă cu valoare de principiu, art. 8 alin. (1) din Legea nr. 71/2011 de punere în aplicare a codului precizează, în continuare, că noțiunea de "profesionist", vizată de art. 3 din Codul civil "include categoriile de comerciant, întreprinzător, operator economic, precum și orice alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale, astfel cum aceste noțiuni sunt prevăzute de lege la data intrării în vigoare a Codului civil".

Din analiza acestui text de lege se desprind două concluzii: una, că noțiunea de "profesionist" nu vizează numai o singură categorie socio-profesională, ci mai multe (comerciant, întreprinzător, operator economic, alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale), și cea de-a doua concluzie, că unii profesioniști desfășoară activități economice (comercianți, întreprinzători, operatori economici) care, de principiu, se înmatriculează/înregistrează în registrul comerțului [art. 1 alin. (1) din Legea nr.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

26/1990, în redactarea dată prin Legea nr. 71/2011], în timp ce alții desfășoară activități profesionale (cazul așa-numiților "liber-profesioniști"), precum: avocații, notarii publici, executorii judecătorești ș.a.), care nu se înregistrează/înmatriculează în registrul comerțului.

Se constată, așadar, că instituția persoanelor profesioniste reglementată de noul Cod civil nu se juxtapune asupra categoriei persoanelor comerciante, ci dispune asupra unui cadru larg de subiecți, considerați profesioniști, indiferent de modul de organizare și funcționare sau de scopul lucrativ și caracterul patrimonial al statutului profesionistului.

Printr-o astfel de abordare, noul Cod civil se detașează de vechea reglementare a Codului Comercial de la 1887 și a celui din 1939, care a prevăzut, cu titlu de regulă generală, că „sunt comercianți aceia care fac fapte de comerț, având comerțul ca o profesiune obișnuită și societățile comerciale” (art.7).

Or, abrogarea (în cea mai mare parte) a Codului comercial din 1887, dublată de reglementările *de principiu* înscrise în art. 2 alin. (1) și art. 3 din noul Cod civil, republicat, coroborate cu art. 8 din Legea nr. 71/2011 de punerea în aplicare a acestui cod, a impus, cu necesitate o serie de modificări legislative prin care au fost asimilate conceptele de profesioniști, exploatarea unei întreprinderi, activități de producție, comerț sau prestări de servicii, activități care includ categoriile socio-profesionale de comerciant, întreprinzător, operator economic.

Prin urmare, așa cum s-a afirmat în doctrină,¹⁴ suntem în prezența unei alte filosofii juridice în materie, care a impus conceptual, logic, juridic, legislativ,

¹⁴ dr. Șerban Beligrădeanu, *Considerații în legătură cu efectele caracterului "monist" al Codului civil român actual asupra ființării, în continuare, a unui "drept comercial" în România*, Dreptul nr. 9/2012, pag. 11 – 25;

modificarea coordonată a terminologiei legale anterioare, iar nu doar o simplă "vânăre" a unor termeni ori sintagme, care ar avea ca temă o atitudine voluntaristă, nejustificată obiectiv.

Din cele anterior expuse rezultă fără putință de tăgadă, că în prezent, o componentă de bază a ramurii dreptului civil o constituie subramura dreptului profesioniștilor, subramură ce are ca obiect ansamblul raporturilor juridice (civile) dintre profesioniști, precum și dintre aceștia și orice alte subiecte de drept civil, persoane fizice și juridice [vizate de art. 3 alin. (1) din Codul civil].

În cazul acestui drept al profesioniștilor (subramură a dreptului civil) o pondere importantă, caracteristică, specifică și determinantă o au raporturile juridice ale profesioniștilor care fac parte din categoria socio-profesională a comercianților, întreprinzătorilor și operatorilor economici [art. 8 alin. (1) din Legea nr. 71/2011, raportat la art. 3 din Codul civil], așadar, a profesioniștilor - operatori economici.

Tocmai în considerarea acestei ultime subramuri a dreptului civil român (dreptul profesioniștilor - operatori economici), așa cum am precizat, Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, a fost ulterior modificată și completată prin art. 224 - 229 din Legea nr. 71/2011, coroborate cu art. 51 din Legea nr. 76/2012, în sensul că, au fost desființate secțiile comerciale și reasezată structura secțiilor tribunalelor, curților de apel și Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În aceste condiții, toate litigiile cu profesioniști au o natură civilă, iar calitatea de profesionist, independent de alte criterii, nu mai reprezintă un criteriu pentru delimitarea competenței materiale între judecătoria și tribunal.

Ș3. Argumente desprinse din interpretarea literară a dispozițiilor art. 226 din Legea nr. 71/2011:

În conformitate cu prevederile art. 226 alin.(1) din Legea nr. 71/2011:

„Prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea colegiului de conducere al instanței, în raport cu numărul cauzelor, se pot înființa, în cadrul secțiilor civile, complete specializate pentru soluționarea anumitor categorii de litigii, în considerarea obiectului sau naturii acestora, precum:

- a) cererile în materie de insolvență, concordat preventiv și mandat ad hoc;*
- b) cererile în materia societăților comerciale și a altor societăți, cu sau fără personalitate juridică, precum și în materia registrului comerțului;*
- c) cererile care privesc restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenței;*
- d) cererile privind titlurile de valoare și alte instrumente financiare. ”*

Totodată, alineatul (2) al aceluiași articol statuează că, *„la înființarea completelor specializate potrivit alin. (1) se va ține seama de următoarele criterii:*

- a) asigurarea unui volum de activitate echilibrat între judecătorii secției;*
- b) specializarea judecătorilor și necesitatea valorificării experienței profesionale a acestora;*
- c) respectarea principiului repartizării aleatorii. ”*

Din interpretarea literară a acestei norme legale rezultă, în primul rând, că *înființarea completelor specializate pentru soluționarea anumitor categorii de litigii, în considerarea obiectului sau naturii acestora este facultativă, astfel încât, putem*

conchide că, în ipoteza neînființării acestor complete, pricinile enumerate de text pot fi soluționate de completele civile „obișnuite”.

Totodată, aceeași interpretare conduce la concluzia că lista cauzelor prevăzute de art. 226 alin. (1) este *exemplificativă*, legiuitorul identificând, la momentul adoptării legii anumite categorii de litigii ce implică o specializare aparte.

Pornind de la acest gen de litigii, în situația în care, ulterior intrării în vigoare a noului Cod civil, se identifică legi speciale ce prevăd că anumite cauze sunt de competența tribunalelor comerciale ori, după caz, de competența secțiilor specializate ale tribunalelor sau curților de apel (altele decât cele menționate la art. 226), competența de judecată revine tot tribunalelor specializate sau, după caz, secțiilor civile ale tribunalelor, astfel cum acestea au fost reorganizate.

Caracterul enunțiativ, exemplificativ al acestei norme legale nu conduce deci, la concluzia că ea poate fi extinsă la toate litigiile cu profesioniști indiferent de obiectul cauzei, cu atât mai mult cu cât, **printre litigiile enumerate de dispozițiile art. 226 din Legea nr. 71/2011, nu se regăsesc litigiile cu profesioniști.**

Prin urmare, față de modul de reglementare a prevederilor art. 226 din Legea nr. 71/2011, **calitatea de profesionist a părții nu constituie prin ea însăși, un criteriu pentru stabilirea competenței tribunalelor/completelor specializate.**

De altfel, această soluție decurge și din dispozițiile art.227 din Legea nr.71/2011 conform cărora, după intrarea în vigoare a Codului civil, competența

de judecată revine tribunalelor specializate sau, după caz, secțiilor civile ale tribunalelor, reorganizate potrivit art.228, respectiv secțiilor civile reorganizate conform art.225, **dacă legea specială prevede că anumite cauze sunt de competența tribunalelor comerciale ori, după caz, de competența secțiilor comerciale ale tribunalelor sau curților de apel.**

Ca atare, **Legea nr.71/2011 impune existența unei prevederi într-o lege specială pentru ca litigiile din competența fostelor secții comerciale să aparțină acestora.**

În consecință, apreciem că nu se poate reține opinia conform căreia, legea nouă a urmărit menținerea aceleiași sfere de competență pentru tribunalele specializate precum cea a fostelor secții comerciale, de vreme ce, criteriul comercialității litigiului nu mai este prevăzut de lege, toate litigiile cu profesioniști sunt *lato sensu*, litigii civile, iar acolo unde legea a urmărit să stabilească o competență aparte, a trebuit să o prevadă expres.

*

În concluzie, apreciez că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale care formează obiect al recursului în interesul legii, declarat de Colegiul de Conducere al Curții de Apel Pitești, calitatea de profesionist a părții nu constituie prin ea însăși, un criteriu pentru stabilirea competenței tribunalelor/completelor specializate, astfel încât, acestea soluționează, în primul rând, litigiile la care se referă dispozițiile art. 226 alin.(l) din Legea nr.71/2011 și, asemănător acestora, doar acele litigii cu privire la care, legile speciale stabilesc că sunt de competența fostelor tribunale comerciale ori, după caz, de competența

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALȚA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

fostelor secții comerciale ale tribunalelor sau curților de apel, deci nu toate litigiile cu profesioniști, indiferent de obiectul acestora.

*

Față de cele expuse, în temeiul art. 517 din Codul de procedură civilă, solicit admiterea recursului în interesul legii declarat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Pitești și pronunțarea unei hotărâri prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii în problemele de drept sesizate.

